

Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland

Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen: aanspraken, procedure en toelichting

Met instemming van de Nederlandse Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen statutair vastgesteld door het Bestuur van de Stichting Beheer & Toezicht.

1 december 2011 en gewijzigd per 1 juli 2014

Inleiding

De hierna volgende Compensatieregeling omvat de regeling tot compensatie als geadviseerd door de Commissie Lindenbergh.

De Compensatieregeling wijkt af van het advies van de Commissie Lindenbergh waar dit aangewezen is wegens de opzet van de Procedure Klachtencommissie Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk zoals deze is vastgesteld door het Bestuur van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland op basis van de aanbevelingen van de Commissie Deetman.

Ook zijn er procedure regels ontworpen aanvullend op de procedure regels in het advies van de Commissie Lindenbergh.

De toelichting na de Compensatieregeling is in grote lijnen de toelichting uit het advies van de Commissie Lindenbergh in zoverre die relevant is ter interpretatie van de Compensatieregeling, met een paar aanvullingen.

Compensatieregeling

Begrippen

Artikel 1: De volgende begrippen hebben in deze regeling de volgende betekenis:

- a. Aanvraagformulier: het formulier waarmee een aanvraag tot compensatie kan worden gedaan, per post of e-mail te verkrijgen via het Meldpunt en/of te downloaden via de website van de Compensatiecommissie;
- b. Antwoordformulier: het formulier dat de betrokken R.-K. Kerk instelling ontvangt met daarin naar aanleiding van een aanvraag tot compensatie te beantwoorden vragen van de Compensatiecommissie;
- c. Compensatiecommissie: de commissie die de hoogte van compensatie vaststelt na seksueel misbruik van minderjarigen in de R.-K. Kerk., als vermeld in artikel 17 van de Statuten van de Stichting;
- d. Klachtencommissie: de Klachtencommissie vermeld in artikel 15 van de Statuten van de Stichting, verantwoordelijk voor een onafhankelijke en accurate behandeling van klachten aangaande seksueel misbruik in de R.-K. Kerk;
- e. Meldpunt: het Meldpunt vermeld in artikel 18 van de Statuten van de Stichting, onder meer verantwoordelijk voor de administratieve behandeling van de aanvragen voor compensatie na seksueel misbruik;
- f. Stichting: de stichting naar burgerlijk recht *Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland*, gevestigd te Utrecht, opgericht op 28 september 2011, onder meer rechtsopvolger van de R.-K. kerkelijke instelling Landelijke Instelling Hulp & Recht.

Compensatie

Artikel 2.1: Een ieder die als minderjarige seksueel is misbruikt door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland, heeft op die instelling een aanspraak op een financiële compensatie naar billijkheid. Zij die een beroep doen op compensatie onder deze Compensatieregeling worden hierna aangeduid als aanvragers.

Artikel 2.2: Een aanvraag tot financiële compensatie dient vóór 1 januari 2016 bij de Compensatiecommissie te zijn ingediend, met dien verstande dat de termijn voor het indienen van een aanvraag tot financiële compensatie in elk geval 6 maanden bedraagt, te rekenen vanaf de

dagtekening van het bij de aanvraag benodigde en ingediende bewijsmiddel zoals omschreven in artikel 7 (a tot en met e) van deze regeling.

Artikel 3: De Compensatieregeling wordt toegepast door de Compensatiecommissie. Toegang tot de Compensatiecommissie is voor aanvragers kosteloos.

Artikel 4: De Compensatieregeling geldt ongeacht of een vordering tot schadevergoeding is verjaard. Beroep op de Compensatieregeling staat ook open voor aanvragers die eerder een financiële compensatie van de dader of de bij de dader betrokken R.-K. instelling ontvingen zonder dat zij daartegenover de dader of de betrokken R.-K. instelling finale kwijting gaven, zij het dat eerder ontvangen bedragen op de compensatie onder de Compensatieregeling in mindering worden gebracht.

Artikel 5: Er bestaan vijf categorieën van financiële compensatie:

1. in geval van seksueel getinte handelingen of uitlatingen waardoor de lichamelijke of geestelijke integriteit werd geschonden, anders dan handelingen bedoeld in de hierna volgende categorieën: compensatie tot € 5.000;
2. in geval van betasting van intieme delen: compensatie van € 7.500;
3. in geval van een langere periode van betasting van intieme delen, afhankelijk van frequentie, zwaarte en bijkomende omstandigheden: compensatie tussen € 10.000 en € 20.000;
4. in geval van eenmalige tot enkele malen verkrachting: compensatie van € 25.000;
5. in uitzonderlijke gevallen van seksueel misbruik of in gevallen bedoeld in categorieën 3 en 4 waarin de vermogensschade van de aanvrager door het seksueel misbruik substantieel is en het causaal verband tussen het seksueel misbruik en die schade niet aan gereede twijfel onderhevig is: compensatie tot een maximum van € 100.000.

Erfgenamen onder algemene titel

Artikel 6: De echtgenoot of de geregistreerd partner en de kinderen die erfgenaam van het betrokken slachtoffer zijn, hebben gedurende drie jaren na het in werking treden van de Compensatieregeling, of gedurende twee jaren na het overlijden van het betrokken slachtoffer indien dat moment later ligt, toegang tot de Compensatieregeling. Erfgenamen krachtens plaatsvervulling hebben geen toegang tot de Compensatieregeling. De aanspraak van erfgenamen dient door ten minste een meerderheid van hen te worden ingediend. De aanspraak van de erfgenamen is beperkt tot 50% van de aanspraak van het overleden slachtoffer ware hij in leven gebleven. Erfgenamen hebben geen toegang tot categorie 5. Bij de aanvraag dienen de stukken te worden overgelegd waarom in het Aanvraagformulier wordt gevraagd. Betaling van enige compensatie geschiedt met volledige kwijting onder deze Compensatieregeling jegens iedere erfgenaam door overschrijving naar de bankrekening vermeld in het Aanvraagformulier. Iedere aanvraag tot compensatie door erfgenamen ingediend na het laatste tijdstip bedoeld in de eerste zin van dit artikel of in andere zin in strijd met de voorwaarden vermeld in dit artikel wordt afgewezen.

Bewijs

Artikel 7: Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van relevante bijkomende omstandigheden kan onder de Compensatieregeling uitsluitend worden geleverd voorafgaande aan het verzoek tot compensatie door overlegging van tenminste één van de volgende stukken:

- a. een schriftelijk advies van de Beoordelings- en Adviescommissie (BAC) van de vroegere Landelijke Instelling Hulp en Recht of een niet meer voor bezwaar vatbaar schriftelijk besluit van de Klachtencommissie, waarin de klacht gegrond wordt verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdrager van de aangeklaagde tot overname van het advies of het besluit;
- b. een in kracht van gewijsde gegaan, op tegenspraak gewezen Nederlands strafvonnis;
- c. een in kracht van gewijsde gegaan, op tegenspraak gewezen Nederlands civielrechtelijk vonnis, niet zijnde een uitspraak in kort geding of een uitspraak in een deelgeschil;
- d. een door de aanvrager en de dader of de bij de dader betrokken R.-K. instelling voor akkoord ondertekende verklaring over het gepleegde seksueel misbruik, de aard daarvan en de bijkomende omstandigheden als uitkomst van een door hen doorlopen bemiddelingstraject, voorzien van een datum en mede ondertekend door de bemiddelaar, met vermelding van diens naam en adres;
- e. een gedateerd stuk bevattende een schriftelijke erkenning door de dader van het gepleegde seksueel misbruik, de aard daarvan en de bijkomende omstandigheden, aan de echtheid waarvan de Compensatiecommissie niet twijfelt.

Indeling

Artikel 8: De Compensatiecommissie deelt de aanvrager op grond van het overgelegde bewijs in een categorie in en bepaalt waar nodig het bedrag van de compensatie. De Compensatiecommissie neemt ten behoeve van de indeling andere stukken of andere mededelingen dan die vervat in bewijs niet in aanmerking.

Artikel 9: Indien de aanvrager in aanmerking komt voor indeling in categorie 3 of 4, maar verzoekt om indeling in categorie 5 wegens de omvang van zijn vermogensschade, geschiedt de indeling in categorie 5 op voorlopige basis.

Artikel 10: De Compensatiecommissie kan een aanvrager die conform artikel 9 voorlopig was ingedeeld in categorie 5 definitief indelen in categorie 3 of 4 indien door haar wordt vastgesteld dat de omvang van zijn vermogensschade en/of gereede twijfel aan het causaal verband handhaving in categorie 5 niet rechtvaardigen.

Procedure

Artikel 11: De Compensatiecommissie beslist in de aan haar voorgelegde zaken met drie leden in volstrekte onafhankelijkheid. Zij zal zich bij haar beslissingen houden aan de inhoud van de Compensatieregeling en oordeelt overigens naar billijkheid.

Artikel 12: De procedure bij de Compensatiecommissie neemt een aanvang door ontvangst door het Meldpunt van het door de aanvrager ingevulde Aanvraagformulier. De aanvrager geeft door indiening van het Aanvraagformulier aan akkoord te gaan met de inhoud van de Compensatieregeling.

Artikel 13: Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van relevante bijkomende omstandigheden neergelegd in één of meer stukken als bedoeld in artikel 7 van de Compensatieregeling moet zijn vergaard voorafgaande aan een aanvraag tot compensatie. Het dient met het Aanvraagformulier te worden overgelegd.

Artikel 14: Indien het Aanvraagformulier onvoldoende werd ingevuld, niet voorzien is van de vereiste bijlagen of niet werd ontvangen met originele handtekening van de aanvrager, zal de aanvrager door

het Meldpunt worden gevraagd om completering. In geval van onvoldoende bewijs zal de aanvrager door de Compensatiecommissie worden verzocht om aanvulling. Indien completering van het Aanvraagformulier of overlegging van bewijs binnen een door de Compensatiecommissie te stellen redelijke termijn achterwege blijven, zal de aanvraag worden afgewezen. De uitspraak waarin de afwijzing van de aanvraag op grond van het bepaalde in dit artikel is neergelegd, wordt via het Meldpunt alleen toegezonden aan de aanvrager.

Artikel 15: De Compensatiecommissie zal bewijs van bestaan of aard van seksueel misbruik en van relevante omstandigheden niet zelf onderzoeken. Als de Compensatiecommissie vragen heeft ten aanzien van het overgelegde bewijs, zal de voorzitter van de Compensatiecommissie de voorzitter van de Klachtencommissie raadplegen. Dat kan in iedere stand van de procedure geschieden. De voorzitter van de Compensatiecommissie kan de voorzitter van de Klachtencommissie verzoeken nader onderzoek te verrichten. De voorzitter van de Klachtencommissie rapporteert omtrent zijn onderzoek uitsluitend aan de Compensatiecommissie.

Artikel 16: Zo spoedig mogelijk na ontvangst van een origineel ondertekend en voldoende compleet Aanvraagformulier en van bewijs zal de Compensatie Commissie een afschrift daarvan en een Antwoordformulier via het Meldpunt aangetekend toezenden aan de betrokken R.-K. instelling, ter beantwoording van vragen als door de Compensatiecommissie aangegeven op het Antwoordformulier.

Artikel 17: Het Antwoordformulier dient binnen 6 weken ingevuld en ondertekend aan het Meldpunt te worden teruggezonden. Indien deze termijn zonder toelichting wordt overschreden, gaat de Compensatiecommissie er van uit dat van een reactie op de aanvraag wordt afgezien.

Artikel 18: De Compensatiecommissie zal zo spoedig mogelijk na de procedure neergelegd in de voorgaande artikelen tot een beslissing komen. Die beslissing kan een afwijzing inhouden van de aanvraag, een indeling in categorie 1, 2, 3 of 4 met opgave van het de aanvrager toekomende compensatiebedrag of een al dan niet voorlopige indeling in categorie 5.

Categorie 5

Artikel 19: In alle gevallen van indeling in categorie 5 krijgt de aanvrager gelegenheid om de omvang van de door hem gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik zoals dat blijkt uit het bewijs toe te lichten. Deze toelichting geschiedt in beginsel schriftelijk. De betrokken R.-K. instelling wordt gelegenheid gegeven tot verweer.

Artikel 20: In alle gevallen van indeling in categorie 5 kan de Compensatiecommissie verlangen dat de aanvrager zich onderwerpt aan medische of psychologische expertise door deskundigen als door de Compensatiecommissie aangewezen. De kosten van deze expertise worden voorgeschoten door de Compensatiecommissie en komen ten laste van de betrokken R.-K. instelling.

Artikel 21: In geval de Compensatiecommissie binnen een categorie 5 procedure een verschijning van partijen verlangt ter zitting, bepaalt de Compensatiecommissie voor die zitting locatie, datum en tijdstip. De datum en het tijdstip worden zoveel mogelijk vastgesteld na overleg met de aanvrager en betrokken R.-K. instelling. Een zitting kan worden bijgewoond door een externe deskundige aangesteld door de Compensatiecommissie. Orde en verloop van de zitting worden door de Compensatiecommissie bepaald.

Artikel 22: In alle gevallen van een definitieve indeling in categorie 5 komen de redelijke kosten van rechtsbijstand van de aanvrager gemaakt in de procedure ten overstaan van de Compensatiecommissie voor vergoeding door de betrokken R.-K. instelling in aanmerking, tot een maximum gelijk aan 15% van de toe te wijzen compensatie.

Diversen

Artikel 23: De Compensatiecommissie kan partijen in iedere stand van de procedure de vragen stellen die zij aangewezen acht. Een verschijning van partijen wordt indien nodig alleen in categorie 5 zaken bepaald. Vragen aan en antwoorden van partijen geschieden zoveel mogelijk schriftelijk.

Artikel 24: Er bestaat voor de aanvrager geen aanspraak op een vergoeding van kosten van rechtsbijstand in geval van indeling in categorieën 1,2, 3 of 4, ook niet indien eerder sprake was van een voorlopige indeling in categorie 5. De kosten van verweer aan de zijde van de betrokken R.-K. instelling blijven in alle gevallen voor rekening van die instelling.

Artikel 25: In geval van een afwijzing van een aanvraag worden de gronden daarvoor in de beslissing vermeld. In geval van een toekenning van een compensatie binnen categorie 5 wordt de omvang daarvan in de beslissing toegelicht. De Compensatiecommissie bepaalt voor het overige in hoeverre zij haar beslissingen motiveert.

Artikel 26: Alle termijnen behoudens die uitdrukkelijk genoemd in de Compensatieregeling worden bepaald door de Compensatiecommissie.

Artikel 27: Alle contacten tussen de Compensatiecommissie en partijen verlopen via het Meldpunt, ook als dat in de Compensatieregeling niet expliciet is aangegeven, behoudens uitzonderingen door de Compensatiecommissie zelf te maken.

Artikel 28: De interpretatie van de Compensatieregeling is voorbehouden aan de Compensatiecommissie, maar met de interpretatie volgens de toelichting bij de regeling wordt rekening gehouden. De Compensatiecommissie is bevoegd om te voorzien in alle lacunes die de Compensatieregeling laat op de wijze die haar juist voorkomt.

Artikel 29: De leden van de Compensatiecommissie zijn tot geheimhouding gehouden. Na afronding van de procedure wordt het op de zaak betrekking hebbende dossier voor een periode van twintig jaar in het niet openbaar toegankelijk archief van het Meldpunt bewaard. Na twintig jaar wordt het dossier vernietigd met uitzondering van de uitspraken van de Compensatiecommissie.

Uitspraken en betaling

Artikel 30: Een beslissing van de Compensatiecommissie tot afwijzing van de aanvraag of tot indeling in categorieën 1, 2, 3, 4 of 5 met opgave van het de aanvrager toekomende compensatiebedrag, en binnen categorie 5 met opgave van een vergoeding voor eventuele kosten van rechtsbijstand van de aanvrager, wordt neergelegd in een uitspraak. Een uitspraak is gedateerd en wordt schriftelijk gegeven. Met een uitspraak eindigt de procedure.

Artikel 31: De Compensatiecommissie zendt haar uitspraken aan het Meldpunt ter aangetekende toezending aan de aanvrager en de betrokken R.-K. instelling. Een uitzondering geldt voor de uitspraak bedoeld in artikel 14 van de Compensatieregeling.

Artikel 32: De uitspraken van de Compensatiecommissie gelden als bindend advies voor de betrokken R.-K. instelling en zijn voor geen van de partijen vatbaar voor enige vorm van (hoger) beroep bij de Compensatiecommissie.

Artikel 33: Betaling van compensatie en eventuele kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de gerechtigde tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

Artikel 34: Betaling door de betrokken R.-K. instelling dient te geschieden binnen 6 weken na de uitspraak. De Konferentie Nederlandse Religieuzen staat ter zake van de betaling garant voor de bij haar aangesloten religieuze instituten en de Nederlandse kerkprovincie staat ter zake van de betaling garant voor bisdommen en de daaronder vallende instellingen.

Artikel 35: Het is de taak van het Meldpunt om toe te zien op tijdige en correcte betaling. De aanvrager kan met vragen omtrent betaling bij het Meldpunt terecht.

Toelichting

De aard van de compensatie

De compensatie die op grond van een uitspraak van de Compensatiecommissie kan worden verkregen, is een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. Dat hangt samen met het werken met vaste bedragen of bedragen binnen een zekere marge die voor groepen slachtoffers gelijk zijn.

De compensatie binnen categorieën 1 tot en met 4 heeft het gemengde karakter van smartengeld en vergoeding voor uitgaven in verband met het seksueel misbruik, zoals therapiekosten of reiskosten. Binnen deze categorieën behoeft bewijs van schade niet te worden overgelegd. De compensatie binnen categorie 5 heeft het gemengde karakter van smartengeld, vergoeding voor daadwerkelijke uitgaven en vergoeding voor eventueel verlies aan arbeidsvermogen als gevolg van het seksueel misbruik. Binnen deze categorie kan bewijs van schade wel nodig zijn.

Seksueel misbruik

De rechthebbenden onder de Compensatieregeling zijn aangeduid in artikel 1. Het in dat artikel bedoelde seksueel misbruik is in de regeling niet gedefinieerd. Uit de omschrijving van gevallen die kwalificeren voor categorie 1 van de regeling blijkt echter de betekenis. Die is ruim. De omschrijving sluit aan bij de omschrijving van seksueel misbruik in artikel 1.3 van de Procedure van de Klachtencommissie bij Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland.

Erfgenamen

Erfgenamen onder algemene titel kunnen onder de voorwaarden vermeld in Artikel 6 van de Compensatieregeling daarop een beroep doen.

Het begrip erfgenaam duidt altijd op erfgenaam onder algemene titel. Men kan erfgenaam zijn krachtens de wet of krachtens testament. De kring van rechthebbenden is beperkt tot degenen van wie in het algemeen mag worden aangenomen dat zij dicht bij de overledene stonden en die dan onder het misbruik dat de overledene werd aangedaan, indirect ook zelf geleden kunnen hebben. Tot de kring van rechthebbenden behoort ook een samenwonende partner met wie het slachtoffer bij leven een gemeenschappelijke huishouding voerde, met wie een notarieel verleden samenlevingscontract is gesloten en die tevens door het slachtoffer testamentair tot erfgenaam is benoemd.

Erfgenamen hebben een aanspraak indien de meerderheid van de erfgenamen die aanspraak indient. In geval van twee erfgenamen betekent dit dat zij gezamenlijk de aanspraak moeten indienen, want één erfgenaam is dan geen meerderheid.

Erfgenamen van per 1 december 2011 reeds overleden slachtoffers (de dag van inwerkingtreding van de Compensatieregeling) hebben drie jaar vanaf die datum de gelegenheid voor indiening van hun aanvraag. De maximale termijn vanaf 1 december 2011 bedraagt drie jaar, maar vanaf 1 december 2012 is de termijn voor het indienen van een aanvraag in alle gevallen twee jaar na het overlijden.

Overlijdt het slachtoffer na de uitspraak van de Compensatiecommissie maar voor de uitbetaling, dan kunnen de erfgenamen aanspraak maken op de compensatie vermeld in de uitspraak. Er is dan sprake van een verkregen recht dat gewoon vererft.

De betrokken R.-K. instelling

In de Compensatieregeling wordt een aantal malen gerefereerd aan de betrokken R.-K. instelling. Daarmee wordt bedoeld op:

- de Nederlandse R.-K. instelling waarvan de dader ten tijde van het misbruik een betaalde of onbetaalde functionaris was, of op
- het bisdom, de orde of de congregatie van de bisschop, militair ordinarius of overste in Nederland waarvoor de dader ten tijde van het misbruik op basis van een kerkelijke zending werkzaamheden verrichtte in een niet-kerkelijke instelling, of op
- het bisdom in Nederland waarin de dader geincardineerd is of was of anderszins is of was opgenomen ten tijde van het misbruik.

Met deze uitleg is aangesloten bij artikel 1.1 van de Procedure van de Klachtencommissie.

De Compensatiecommissie

De Compensatiecommissie dient op iedere aan haar voorgelegde aanvraag te beslissen met drie leden. Zij zijn personen zonder actuele bestuurlijke verbinding met R.-K. instellingen in Nederland. Personen met een vroegere bestuurlijke verbinding met R.-K. instellingen kwalificeren voor de Compensatiecommissie slechts als de bestaande leden van de Compensatiecommissie daar tegen geen bezwaren hebben. Dit is een afwijking van het advies van de Commissie Lindenbergh, welke afwijking gerechtvaardigd wordt geacht in het licht van de vereiste goedkeuring van de Compensatiecommissie. De onafhankelijkheid van de Compensatiecommissie wordt zo door haar zelf gewaarborgd. Vroegere bestuurlijke functies van leden van de Compensatiecommissie als hier bedoeld worden op de website van de Compensatiecommissie vermeld.

Voor de hand ligt het dat de leden van de Compensatiecommissie kennis bezitten van de vaststelling van personenschade in Nederland. Ook andere deskundigheid dan alleen juridische deskundigheid in de Compensatiecommissie, zoals psychologische of psychiatrische deskundigheid, kan evenwel gewenst zijn, met name met het oog op categorie 5 procedures. Daartoe kan de Compensatiecommissie samenwerken met (eventueel vaste) externe deskundigen, door de Compensatiecommissie te benoemen.

De categorieën

Binnen categorieën 1 en 3 vallen qua aard, zwaarte en frequentie zeer uiteenlopende gevallen van seksueel misbruik, zodat binnen die categorieën is gekozen voor marges waarbinnen de uitkering kan worden vastgesteld rekening houdende met alle omstandigheden van het geval.

Onder intieme delen in categorieën 2 en 3 worden verstaan geslachtsdelen, anus en (bij meisjes) borsten. De betasting van de intieme delen moet van seksuele aard zijn geweest. Betasting in deze categorieën omvat betasting door of van de dader en betasting door of van het slachtoffer.

De reikwijdte van het begrip verkrachting binnen categorie 4 dient door de Compensatiecommissie bepaald te worden.

In geval het seksueel misbruik valt binnen verschillende categorieën, geldt alleen de hoogste categorie.

De bedragen in de categorieën zijn – mede – georiënteerd op de door de Commissie Lindenbergh onderzochte door de Nederlandse rechter in gevallen van seksueel misbruik toegewezen smartengeldbedragen. In de afgelopen tien jaren lagen deze tussen € 500 en – in een zeer uitzonderlijk geval – € 36.000. Daarnaast is in elke categorie rekening gehouden met aanwezigheid van enige vermogensschade.

Categorie 5

Voor uitzonderlijke gevallen van seksueel misbruik is er categorie 5. Bij uitzonderlijke gevallen kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een langere periode van verkrachtingen, groepsverkrachting of ander zeer ernstig seksueel misbruik met blijvende lichamelijke schade. De uitleg en afbakening van het begrip uitzonderlijke gevallen is aan de Compensatiecommissie.

Categorie 5 geldt behalve voor de uitzonderlijke gevallen van seksueel misbruik ook voor de slachtoffers die gelet op de ernst van het seksueel misbruik vallen in categorieën 3 of 4, maar die wegens de ernstige financiële gevolgen van dat misbruik voor een uitzonderingspositie in aanmerking komen. Van ernstige financiële gevolgen is sprake indien de vermogensschade door het seksueel misbruik substantieel is, bijvoorbeeld ten minste gelijk is aan het compensatiebedrag uit categorie 4. De precieze invulling van het begrip substantieel is aan de Compensatiecommissie.

Over het causaal verband tussen aanwezige substantiële vermogensschade en het seksueel misbruik dient geen gerede twijfel te bestaan. Die twijfel kan onder meer bestaan indien de vermogensschade eerder een gevolg lijkt van andere oorzaken dan van het seksueel misbruik.

Binnen categorie 5 gelden de voorwaarden van het zonder gerede twijfel aanwezig zijn van substantiële vermogensschade en causaal verband niet voor de uitzonderlijke gevallen van seksueel misbruik. Gezien de bijzondere ernst van het misbruik, en omdat substantiële schade als gevolg van het misbruik in dit soort gevallen voor de hand ligt, moet de Compensatiecommissie hier veel ruimte hebben om een hogere compensatie toe te kennen. Het is echter denkbaar dat de Compensatiecommissie, bijvoorbeeld naar aanleiding van gemotiveerd verweer van de kant van de bij de dader betrokken R.-K. instelling, enig bewijs van (gestelde) schade omvang en causaal verband ook in deze uitzonderlijke gevallen toch geleverd wil zien.

Categorie 5 kent een plafond van € 100.000. De keuze voor het bedrag op dit punt is tot op zekere hoogte willekeurig, maar is ingegeven door de verhouding tussen de bedragen in de verschillende categorieën. Kosten van rechtsbijstand kunnen tot een bepaald maximum boven dat bedrag worden vergoed.

Het bewijs van seksueel misbruik

Het bewijs van seksueel misbruik en van de aard daarvan moet voorafgaande aan een beroep op compensatie onder de Compensatieregeling al zijn vergaard. Bij de aanvraag om compensatie dient het bewijs te worden overgelegd. De Compensatiecommissie zal de regeling niet snel en gemakkelijk kunnen toepassen – zoals beoogd – indien zij bestaan en aard van het seksueel misbruik nog zou moeten onderzoeken.

Bewijs kan alleen worden gevonden in en/of bijeen worden gebracht via stukken als in artikel 7 van de Compensatieregeling genoemd.

In geval van binnen de Compensatiecommissie levende vragen naar aanleiding van het overgelegde bewijs zal de voorzitter van de Compensatiecommissie de voorzitter van de Klachtencommissie verzoeken daarnaar nader onderzoek in te stellen (artikel 15). Deze bepaling voorkomt dat een aanvraag door de Compensatiecommissie onmiddellijk zou worden afgewezen wegens binnen de Compensatiecommissie bestaande twijfels ten aanzien van het bewijs. De Compensatiecommissie doet op het punt van bewijs immers zelf geen onderzoek. De voorzitter van de Klachtencommissie kan binnen het aan hem verzochte onderzoek onder meer contact hebben met partijen. Hij rapporteert zijn

bevindingen alleen aan de Compensatiecommissie, om te voorkomen dat er twee beslistrajecten gaan lopen ten aanzien van de omgang met bewijs.

De in artikel 7 sub a genoemde beslissing van de kerkelijke gezagsdrager van de aangeklaagde houdt verband met het daaromtrent bepaalde in de procedureregels van de vroegere instelling Hulp en Recht respectievelijk de huidige Klachtencommissie.

Het staat aanvragers vrij om bewijs te leveren door een vonnis van de civiele rechter. Indien de procedure wordt beperkt tot uitsluitend bewijslevering met het oog op een beroep op de Compensatieregeling, kan deze procedure worden gezien als een voortraject tot een beroep op de regeling en dient de aangesproken R.-K. instelling zich in die procedure op verjaring of het ontbreken van kwalitatieve aansprakelijkheid niet te beroepen. Als de procedure in rechte tevens op het verkrijgen van schadevergoeding is gericht, bepaalt de aangesproken partij haar eventuele verweren geheel zelf.

Een procedure op tegenspraak als in artikel 7 bedoeld, is een procedure waarin de dader van het seksueel misbruik en/of de bij de dader betrokken R.-K. instelling als (al dan niet mede) gedaagde partij is verschenen.

Het in artikel 7 sub d genoemde bemiddelingstraject kan ook leiden tot een erkenning door de dader of de betrokken R.-K. instelling, maar is afzonderlijk genoemd om deze mogelijkheid onder de aandacht te brengen.

Klagers kunnen in geval van een procedure bij de Klachtencommissie juridische bijstand krijgen die door de Klachtencommissie wordt betaald. De procedure bij de Klachtencommissie is ook kosteloos. Indien iemand kiest voor bewijslevering binnen een civiele procedure, zijn de kosten van een advocaat en van de procedure (griffiegeld) voor rekening van het slachtoffer zelf (afgezien van een mogelijke proceskostenveroordeling). De mogelijkheid van bewijsgaring via een civiele procedure kan ondanks de kosten aantrekkelijk worden gevonden door hen die menen dat de Klachtencommissie in zijn huidige opzet in lijn met de aanbevelingen van de Commissie Deetman nog onvoldoende waarborgen voor onafhankelijkheid biedt.

De procedure

De procedure voor de Compensatiecommissie neemt een aanvang door ontvangst door het Meldpunt van een ingevuld aanvraagformulier voorzien van bewijsstukken van seksueel misbruik als in de regeling genoemd. Het aanvraagformulier dient door de Compensatiecommissie te worden ontworpen. Het zelfde geldt voor het antwoordformulier waarmee de Compensatiecommissie een beroep op de regeling aan de in het aanvraagformulier genoemde R.-K. instelling mededeelt.

Toepassing van de regeling geschiedt in beginsel op basis van schriftelijke stukken, met een mogelijke uitzondering in categorie 5 gevallen (artikel 23). Vragen voor partijen kunnen al zijn opgenomen in het aanvraagformulier respectievelijk het antwoordformulier. Te denken valt bijvoorbeeld aan vragen met betrekking tot eerdere schadevergoeding en eventueel reeds gegeven finale kwijting.

Invulling van het aanvraagformulier en beantwoording van vragen kunnen geschieden door de aanvrager zelf. Kosten van rechtsbijstand komen in de categorieën 1 tot en met 4 niet voor vergoeding in aanmerking.

Is er sprake van onvoldoende bewijs van seksueel misbruik, dan dient de aanvraag te worden afgewezen. Is er bewijs van seksueel misbruik, dan volgt categorie indeling door de Compensatiecommissie zo spoedig als maar mogelijk is.

De betaling door de Compensatiecommissie van kosten van expertise bij wege van voorschot op grond van artikel 20 van de Compensatieregeling is slechts mogelijk indien de Compensatiecommissie gelden beschikbaar heeft. Die zullen door de Stichting op voorhand verschaft moeten worden.

De procedure eindigt met een schriftelijke uitspraak. De Compensatiecommissie bepaalt in geval van een toegewezen compensatie de wijze van toezending van de uitspraak met oog voor de privacy van het betrokken slachtoffer. In geval van afwijzing van de aanvraag wordt de uitspraak alleen aan de aanvrager toegezonden. Hoger beroep staat niet open.

Van uitspraak naar betaling

Een belangrijk uitgangspunt van de Compensatieregeling is dat betaling van een door de Compensatiecommissie vastgesteld compensatiebedrag daadwerkelijk zal plaatsvinden, en wel binnen zes weken na de uitspraak. Dat geldt ook voor de binnen een categorie 5 procedure toegewezen kosten van rechtsbijstand. De door de Compensatiecommissie gemaakte kosten van expertise worden in de uitspraak vermeld.

De feitelijke betaling van de compensatie en van kosten van rechtsbijstand dient te geschieden door de betrokken R.-K. instelling. Deze voldoet de kosten van expertise aan de Stichting. Het Meldpunt ziet er op toe dat betaling door de betrokken R.-K. instelling binnen zes weken plaatsvindt. Indien de betrokken R.-K. instelling met betaling binnen deze termijn in gebreke blijft, staat de Conferentie Nederlandse Religieuzen voor de bij haar aangesloten religieuze instituten en de Nederlandse kerkprovincie voor de bisdommen garant voor betaling. Het Meldpunt ziet daarop toe.

Statutair vastgesteld door het Bestuur van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland op 1 december 2011.